

УДК: 792.8.01.038

ЕВОЛЮЦІЯ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ ЕСТЕТИКИ

Катерина ІРДИЄНКО

*Кафедра хореографії,
Луганській національний університет імені Тараса Шевченка
вул. Красна Площа, 4, м. Луганськ Україна, 91057,
тел.: (+380642) 41-81-04, (+38050) 967-21-17, e-mail : ird-kat@yandex.ru*

Еволюція сучасного хореографічного мистецтва відображає злети і падіння, виражає суперечності людини і суспільства, постійне оновлення. Сучасне хореографічне мистецтво демократичне за виконанням, проте символічне за суттю, потрібна певна підготовка, щоб зрозуміти його. Тому дослідження еволюції сучасного хореографічного мистецтва є актуальним завданням мистецтвознавства, інструментом пізнання дійсності у віддзеркаленні, створеному в сучасному постмодерністському мистецтві.

Ключові слова: постмодернізм, contemporary dance, еkleктика, сучасність, модерн, естетика.

Постмодернізм у хореографії характеризується відмовою від ієрархії і оцінок, традицій і спадщини, закликає до рівності і свободи в мистецтві, “цивілізацією молодих”, зіткненням з інформаційним і відеоекологічним, тиском старіючої цивілізації, еkleктикою, поліфонією, нетанцювальною і симфонічною музикою, відкритою драматургією, відмовою від художнього образу, демонстрацією плакатності, простого символізму і трьома напрямками: внутрішнім і підсвідомим життям у дусі експресіонізму; конструктивізмом і абстракціонізмом танцю; філософською, релігійною, психологічною і езотеричною ідеями. Багато в чому він зобов’язаний розчаруванню в технічному прогресі.

Наразі, мистецтво постмодернізму визначає мозаїчність особливо естетичних цінностей, частково художніх способів і стилів. Його основоположним принципом вважають загалом вільне хитросплетіння життєподібних засобів, плюралізм думок, переконань, позицій і просто точний гуманізм.

Теоретичним підґрунтям для написання тез стали наукові розробки українських учених Т. Гуменюк, Н. Жукової Л. Левчук, В. Личковах, В. Панченко, О. Петрової, О. Соболю.

Проблемам хореографії постмодернізму присвячено ряд мистецтвознавчих робіт (В. Ванслов, В. Гаєвський, Н. Зозуліна, Н. Маньковська та ін.).

Постмодерністська хореографічна естетика сконцентрована на думці цілісності життя, що сполучає мешканця нашої планети і природу. Сьогодні формується новітній рівень сприйняття хореографічних інтерпретацій глибин людської душі, її оригінальних проявів у місці і часі. І в ХХІ столітті мова хореографії зберігає в цілому такий іронічний тон постмодерну і вельми традиційний еталон. У зв’язку з цим виникають нові танцювальні жанри та напрями.

Contemporary dance, або модерн (контемпорарі данс, контемпорарі, контемп). Постмодерн – напрямок сучасної хореографії, що зародився в США (кінець XX – початок XXI століття) на основі американського і європейського модерну і постмодерну. Зародження цього хореографічного напрямку було спровоковане бажанням танцівників відійти як від уже існуючих традиційних догм класичного танцю, так і від безпечності естрадного танцю.

Contemporary-Dance є синтезом авторських технік неокласичного напрямку (танцювальних лабораторій, студій, авторських та академічних театрів Франції, Люксембурга, Великобританії, Німеччини, Данії), які своєю чергою, спираються на класичний танець, неокласичні балетні прийоми, а також техніки модерн-джазу та імпровізації.

Опрацювавши різні відеоматеріали стосовно напрямку Contemporary-Dance і, одночасно, аналізуючи систему класичного танцю, можемо констатувати, що техніка Contemporary-Dance суттєво відрізняється від класичного балету, хоча і вважається його витоком. Вдумуючись у танцювальний номер у стилі Contemporary-Dance можна побачити, що такого роду танець є філософським вираженням руху і тіла. Цей стиль можна вивчати безупинно.

Серед усіх відомих митців у світі Contemporary-Dance Марта Грехем є найбільш знаковою особистістю. Техніка Грехем широко відома і викладається у всьому світі. Оскільки Contemporary-Dance динамічно розвивається, то постійно з'являється багато молодих талановитих виконавців і хореографів у цьому танцювальному напрямі.

Contemporary-Dance широко використовують у сучасних балетах М. Канінгема, М. Бежара, Б. Ейфмана, У. Форсайта, П. Бауш.

Існує дві думки відносно походження Contemporary-Dance. Перша зводиться до розгляду сукупності авторських технік європейського походження, орієнтованих на класичний танець з застосуванням нових технологій сучасної хореографії. Цієї думки дотримуються хореографи і балетмейстери, які представляють N-Y City Ballet, English National Ballet, Grand D' Opera, а також І. Кіліан, Б. Ейфман та ін.

Друга думка презентує Contemporary-Dance не як єдиний однозначний стиль, а радше, як набір танцювальних технік і методик, які сформувалися на основі американських та європейських танців модерн і постмодерн. У цьому випадку відмінними особливостями Contemporary-Dance є зміна напружених м'язів і різкого розслаблення, робота з диханням, падіння і підйоми, різкі зупинки (часто на прямих ногах), балансування, швидка зміна емоційних станів [3, с. 59].

Водночас варто відзначити, що Contemporary-Dance – це не єдиний однозначний стиль, а швидше набір танцювальних технік і методик, запозичених із модерну та постмодерну. Відмінними особливостями Contemporary-Dance є: класична виправка і натягнутість (руки, ноги, спина), дихання, різкі зупинки та падіння і підйоми. Contemporary-Dance потрібно сприймати як театр танцю.

Сучасне мистецтво, проявом якого є Contemporary-Dance, дає глядачам абсолютну свободу розуміння дії. Танцюрист, який виконує цей стиль, накопичує енергію, думки, емоції, а потім віддає їх глядачеві. Але щоб накопичити вищесказане, необхідно “зануритися” в себе, а для цього – пізнати себе.

Аналізуючи цей напрям можна стверджувати, що в Contemporary-Dance широко використовують різного роду техніки, які, створюючи неперевершену легкість рухів, візуально звільняють тіло від напруження. Для більшого впливу на глядача, у

танець вкраплюються елементи аеробіки. При цьому танець не втрачає чуттєвості. Це справжня суміш усіх пластичних прийомів різних напрямів танцю (естрадний, народний, балет), музики, театральної гри, малюнка.

Відносно постмодерністського танцю, то він інтернаціональний, бо вбирає в себе елементи танцювального мистецтва Сходу, вільний і пластичний танець, прийоми фольклорного танцю американських індіанців, афрокарибську танцювальну техніку, неокласичні принципи танцювальної естетики.

Француз Ф. Декуфле, а за ним і Ж. Монтальво ввели в танець елементи балагану, цирку, паноптикуму, в яких гротескова або навіть потворна зовнішність артиста тільки вітається. У Contemporary Dance важлива, перш за все, особистість виконавця, яка переломлюється крізь призму принципів: “я сьогодні тут і зараз”, “мої страхи, мої протести, мої бунти – сьогодні і зараз” [2, с. 54].

У сучасному постмодерному танці автентичність і авторство завжди під питанням. Багато хореографів намагаються знайти конфлікт між іміджем і реальністю, інформацією, що отримується ззовні, з інформацією, що отримується зсередини.

Отже, танець епохи постмодерну позбавлений єдності стилю й естетики. Він схожий на заплутану будівлю з безліччю по-різному обставлених кімнат. Різноманіття форм сучасного танцю настільки велике, що важко передбачити, в якому напрямі піде його розвиток. Неможливо заперечувати і дію класичного балету.

Список використаної літератури

1. Голейзовский К. Жизнь и творчество: Статьи. Воспоминания. Документы / К. Голейзовский. – М. : Искусство, 1984. – 290 с.
2. Louppe L. Poetique de la Danse Contemporaine / L. Louppe – P. : Contredanse, 1973.
3. Kroker A. The Postmodern Scene / A. Kroker, D. Cook // Premiers per en dance modern. – Paris, 1989. – 2010 – P. 19–28.:

Стаття надійшла до редколегії 20.02.2014

Прийнята до друку 23.04.2014

EVOLUTION OF THE DEVELOPMENT MODERN CHOREOGRAPHY AESTHETICS

Kateryna IRDYENKO

*Department of choreography,
Luhansk National University of Taras Shevchenko
str. Krasnaia Ploshchat, 4, Luhansk, Ukraine, 91057;
tel.:(+380642)41-81-04; (+38050)967-21-17, e-mail : ird-kat@yandex.ru*

The evolution of modern choreographic art represents flights and falling, expresses contradictions of man and societies. Modern choreographic art is democratic after

implementation, however symbolic on the essence; certain preparation is needed, to understand him. Therefore research of evolution of modern choreographic art is the actual task of studying art, instrument of cognition of reality in the reflection created in a modern post-modern art.

Key words: post-modernism, ccontemporary dance, eclecticism, contemporaries, modern, aesthetics.

ЭВОЛЮЦИЯ РАЗВИТИЯ СОВРЕМЕННОЙ ХОРЕОГРАФИЧЕСКОЙ ЭСТЕТИКИ

Екатерина ИРДИЕНКО

*Кафедра хореографии,
Луганский национальный университет имени Тараса Шевченко,
ул Красная Площадь, 4, г. Луганск Украина, 91057,
тел.: (+380642) 41-81-04, (+38050) 967-21-17, e-mail: ird-kat@yandex.ru*

Эволюция современного хореографического искусства отображает взлеты и падения, выражает противоречия человека и общества, оно постоянно обновляется. Современное хореографическое искусство демократическое за выполнением, однако символическое по своей сути, нужна определенная подготовка, чтобы понять его. Поэтому исследование эволюции современного хореографического искусства является актуальным заданием искусствоведения, инструментом познания действительности в отражении, созданном в современном постмодернистском искусстве.

Ключевые слова: постмодернизм, contemporary dance, эклектика, современность, модерн, эстетика.